

Dulda

Müge İplikçi

Müge İplikçi, ON8 Kitap'tan çıkan gençlik romanı "Saklambaç"ı şöyle bir başlangıcı uygun görmüş: "Dedemin sözü: Büyüklerin bütün öyküleri hemen hemen birbirine benzer kızım. Gerçeğin üzerine bir bardak soğuk su içersin."

Peki "gerçek" nedir? Roman bu sorunun yanıtını arıyor. Okura kendi gerçeklik anlayışını sorguluyor. Bir durum, bir nesne veya bir nitelik olarak var olan; varlığı inkâr edilemeyen; olgu durumunda olan; hakiki olansa "gerçek", bize gerçek diye kabul ettirilen nedir öyleyse? Resmi tarihin anlattıkları mıdır gerçek olan? Geçmişin gerçekliğine karar veren kimdir? Medya, hakikati aramaya kalkanların damarlarına zerk edilmek için hazırlanmış bir uyuşturucu mudur?

Bu soruların yanıtlarını bulmak için aile ve okul arasında sıkışmış, yaşlılarından farklı olduğunu düşünen, sigara içen, şişman, erkeksi, "Çiko" lakaplı bir genç kızın peşine takılıyor: Funda.

Funda, 30'larda köyü bombalanarak ailesi yok edilmiş bir dedenin -Sami Yurt'un- torunu. Sami Yurt yaşadıklarından saklanmak için sessizliği seçmiş, ailesiyle birlikte elinden alınan ana dili yüzünden geçmişişsizliğin ortasına düşmüş. Yani geçmişişsiz ve dilsiz bir yere; bir çöle. Torun Funda ise dedesi gibi yaşamıyla tehdit edilmese de onunla benzer bir yaşamın ortasında. Dedesinden fazlasıyla geçmişişsizliğin yanı sıra "şimdi"ye de sahip olamaması. Kökleri yitik, yabancıymış gibi babasından "Adnan" diye ismiyle bahseden bir

kız Funda: Kurak yerlerde yetişen çalı türünden bir ağaççık.

Funda yakın arkadaşı Juju'yla birlikte, Juju'nun annesinin setinde çalıştığı bir "reality show"un ortasına savruluyor. "Şelale" isimli bir sunucusu olan, gerçeğe bağların koptuğu "Saklambaç" programında gerçeği arıyor Funda, dedesinin ve ülkesinin belleğinin üstüne medya aracılığıyla örtülen örtüyü kaldırmaya çabılıyor:

"Ne yalan söyleyeyim, başarılıydı Şelale. Bunu hemen herkes söylüyordu. Programı, Adnan'la annemin ve sanırım ülkedeki tüm tuhaf çiftlerin hayattaki tek ortak yanıydı sanki. Ve bu gerçekten bir başarı demekti! Bir robot, bir gökdelen, bohçalı bir oda, uyduruk kaydırlık şeyler... Ve ekranlara kilitlenen insanlar... Bizimkiler hipnotize olmuş gibi bunları seyrediyordu işte! Ve bütün bir ülke.

Bir ülkenin yakalanabilecek en büyük ülkesünü elde etmiş biriydi Şelale: Ekran. İnsanları orada büyülüyordu. Sonra da o insanlar, bizimkiler gibi çocuklarına akıllar fikirler veriyorlardı... Çocukları da, benim gibi ipe sapa gelmez insanlar oluyor ve yaşamlarının içine ediyordu..."

1966'da İstanbul'da doğan, toplumsal duyarlılığın ve kadınların ön planda olduğu öyküleriyle tanınan, 1996 Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülleri birinciliğini ve 1997 Haldun Taner Öykü Ödülü üçüncülüğünü alan Müge İplikçi, "Saklambaç"ın bir yerinde Funda'nın dedesine şöyle dedirtiyor:

"Ne diyorum sana gerçek yorar insanı. Yalandan beslenenleri ürkütmemek lazım! Yalan, bu dünyada gerçeğin kendisinden daha hükümlüdür."

Belli ki, Müge İplikçi, yalandan beslenenleri ürkütmek istemiş. Bunu da bir genç kızın cesaretini, saklanmaktan vazgeçişini kullanarak başarmış. Kanıtı da Funda'nın şu sözleri olsa gerek:

"İstedğin gibi çal sirenlerini şimdi. Beni yakalayamazsın. Beni, bizi yakalayamayacaksınız. Topunuz, bombanız sizin olsun, ama bizi yakalayamayacaksınız."

Saklambaç

Müge İplikçi,
ON8 Kitap,
200 s.

